

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel
Tel.: 02 543 72 00
Fax: 02 543 73 99
<http://www.vlm.be>
info@vlm.be

datum: 14.01.2011

PERSBERICHT

Steeds meer boeren helpen de natuur

Al 4.200 landbouwers sloten een beheerovereenkomst

GENT - Het agrarisch natuur- en milieubeheer (agronatuurbeheer) maakt opgang in Vlaanderen. Meer dan 4.200 landbouwers hebben vandaag één of meerdere beheerovereenkomsten lopen met de Vlaamse Landmaatschappij. Dat is een stijging met zowat 20% in vergelijking tot 2006. Uit de resultaten van 10 jaar beheerovereenkomsten op het terrein blijkt bovendien dat de beheerovereenkomsten effectief een positieve invloed hebben op het milieu en de natuur.

“Wetenschappelijk onderzoek geeft aan dat beheerovereenkomsten een impact hebben op ondermeer de biodiversiteit. Ik wil boeren die groene en blauwe diensten aanbieden, blijven stimuleren en ondersteunen”, zei Vlaams minister Joke Schauvliege vandaag hierover op Agriflanders, de Vlaamse landbouwbeurs.

Het systeem van beheerovereenkomsten waarbij landbouwers, tegen een vooraf vastgestelde vergoeding, maatregelen nemen die de natuur en het milieu ten goede komen, bestaat in Vlaanderen tien jaar. Een structurele samenwerking tussen overheid en landbouwers rond agrarisch natuurbeheer dateert pas van begin 2000 met het eerste Europese programma voor Plattelandsontwikkeling.

Dankzij het Europese plattelandsontwikkelingsbeleid kan sedert een tiental jaar steun verleend worden aan landbouwers die naast het produceren van veilig en gezond voedsel, ook vrijwillig landschaps-, milieu- en natuurmaatregelen integreren binnen hun klassieke bedrijfsvoering. Juridisch werd het instrument beheerovereenkomsten in Vlaanderen verankerd in zowel het decreet op het Natuurbehoud als in het Mestdecreet.

Aantal betrokken landbouwers stijgt

Het aantal landbouwers dat de voorbije jaren één of meerdere beheerovereenkomsten afsloot, stellen vertoont duidelijk een stijgende trend. Tijdens de eerste Europese programmaperiode (2000-2006), sloten zo'n 3.500 landbouwers vrijwillig één of meerdere beheerovereenkomsten. Vandaag, tijdens de tweede programmaperiode, is dat aantal al opgelopen tot 4.200 unieke bedrijven.

Investeringen blijven behouden

Dat succes kan niet worden los gezien van de Europese en de Vlaamse steun voor agronatuurbeheer. Tot vandaag, na vier jaar in de tweede programmaperiode, hebben Vlaanderen en Europa gezamenlijk al 63.000.000 euro geïnvesteerd. Verwacht wordt dat aan het einde van de tweede programmaperiode opnieuw zo'n 70.000.000 euro naar de beheerovereenkomsten zullen zijn gegaan.

Wat doet de landbouwer voor de Vlaamse milieu-, natuur- en landschapsdoelstelling?

Een overzicht (toestand 2010):

Waterkwaliteit

Ruim 1.600 landbouwers leveren vandaag vrijwillig inspanningen om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te verbeteren. Ze deden dit door een beheerovereenkomst water te sluiten. Door minder stikstof te gebruiken op hun percelen (zo'n 29.500 ha), is het nitraatresidu in de bodem lager.

Erosie

800 landbouwers hebben een beheerovereenkomst gesloten om erosie op landbouwpercelen tegen te gaan. Ze hebben samen bijna 800 ha grasbufferstroken of grasgangen aangelegd. Bijkomend bewerken ze ongeveer 3.100 ha grond zonder te ploegen. Zo wordt het verlies aan opbrengst van landbouwgewassen beperkt en wordt modderoverlast, dichtslibben of vervuiling van waterlopen of oppervlaktewater voorkomen.

Beschermingsstroken

1.136 landbouwers hebben samen 1.500 ha grasstroken aangelegd langs kwetsbare elementen zoals waterlopen, bossen, houtkanten, holle wegen. Die beschermingsstroken komen de biologische diversiteit ten goede en ze beperken de drift van pesticiden of het afstromen van bodemsediment naar het beschermde kwetsbare element.

Landschapsbeheer en -ontwikkeling

1.324 landbouwers werken aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap in Vlaanderen. Ze doen dit door 345 km hagen of heggen, 280 ha houtkanten aan te planten of te onderhouden enerzijds en anderzijds leggen ze opnieuw poelen aan of onderhouden ze bestaande poelen (in totaal zo'n 774).

Weide- en akkervogelbeheer

161 landbouwers spannen zich in om weidevogels te beschermen op 980 ha landbouwgrond. 89 landbouwers voeren op 135 ha maatregelen uit die akkervogels voorzien van voedsel, nestgelegenheid en dekking.

Ontwikkeling en instandhouding van graslanden en kruidengemeenschappen

Tot slot hebben bijna 500 landbouwers zich geëngageerd om op 300 ha cultuurgrond maatregelen te nemen die de ontwikkeling of de instandhouding van waardevolle graslanden en waardevolle kruidengemeenschappen op akkers beoogt.

Dat de beheerovereenkomsten effectief en efficiënt zijn, blijkt ook uit de eerste resultaten van een verkennend onderzoek uitgevoerd door het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) naar de invloed van de beheerovereenkomsten op de biodiversiteit. De studie geeft aan dat de beheerovereenkomsten botanisch beheer, de beheerovereenkomst natuur, de vergoeding natuur, de beheerovereenkomsten hamsterbescherming, het perceelsrandenbeheer, de diversiteit aan broedvogels positief beïnvloed en dat ze een direct effect hebben op de algemene biodiversiteit.

Verder onderzoek is nu nodig om de impact van de beheerovereenkomsten op de biodiversiteit verder in kaart te brengen.

Bedrijfsplanners ten dienste van de boeren

Eén hoofdrolspeler in de evolutie van de beheerovereenkomsten is ongetwijfeld de bedrijfsplanner. Twintig bedrijfsplanners van de VLM bekijken samen met de landbouwers hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan het natuur- en milieubeheer en hoe zij de beheerovereenkomsten kunnen integreren in hun bedrijfsvoering. Zij garanderen ook dat aan alle voorwaarden voor het sluiten van een beheerovereenkomst voldaan wordt. Deze vorm van samenwerking staat garant voor een efficiënte inzet van de middelen die aan de beheerovereenkomsten worden besteed.

Deze dienstverlening verlaagt de administratieve drempels tussen landbouwers en overheid, maakt door de persoonlijke aanpak de landbouwers vertrouwd met het instrument en vergroot hun kennis erover.

Voor Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege is 10 jaar beheerovereenkomsten zeker geen eindpunt.

"In aanloop naar de opmaak van een derde programmadoocument voor plattelandontwikkeling, zal ik samen met de minister bevoegd voor Landbouw en Plattelandontwikkeling onderzoeken hoe we de derde generatie beheerovereenkomsten duurzaam kunnen verankeren in het nieuwe landbouw- en plattelandontwikkelingsbeleid voor 2014-2020. Biodiversiteit, water- en bodemkwaliteit, water- en bodembeheer en klimaat zullen belangrijke thema's zijn in dat derde Plattelandsbeleidsplan invulling zal geven. Als Vlaamse overheid moeten we alert en gepast inspelen op het sterk evoluerend Europese plattelandsbeleid."

De minister wil ook de werking van de bedrijfsplanners verder ondersteunen. In de toekomst dienen zij ook de nodige ruimte te krijgen om landbouwers, na het sluiten van een beheerovereenkomst, verder te begeleiden of te ondersteunen. De minister heeft de VLM gevraagd de werking van de bedrijfsplanners uit te bouwen en af te stemmen op de kansen en de potenties die Vlaanderen rijk is voor het sluiten van beheerovereenkomsten.

Minister Joke Schauvliege gaf ook aan dat de beheerovereenkomsten meer gebiedsgericht ingezet moeten worden.. Dit zal het draagvlak voor het instrument ongetwijfeld vergroten. De middelen worden efficiënter ingezet en de effectiviteit van de maatregelen verhoogt de kansen op succes.

Daar waar mogelijk kunnen ook agrobeheergroepen, waarin boeren in het kader van natuurbeheer de handen in elkaar slaan, de gebiedsgerichte aanpak met beheerovereenkomsten helpen uitbouwen. Een stimulerend beleid met beheerovereenkomsten heeft meer kans op slagen wanneer het instrument lokale initiatieven op vlak van natuur, milieu en landschap ondersteunt.

Minister Schauvliege vindt het ook van groot belang dat het beleid inzake beheerovereenkomsten voldoende onder de aandacht wordt gebracht van een breed publiek. Landbouwers moeten zich door de andere spelers en medegebruikers op het platteland voldoende gewaardeerd voelen voor hun inspanningen. Hun waardevolle werk mag niet verloren gaan door medegebruik.

De VLM moet de betrokkenheid van landbouwers voor beheerovereenkomsten verder stimuleren. "Ik geloof heel sterk in een participatieve aanpak in het kader van het agronatuurbeheer. Samen aan het zelfde zeel trekken. De ontwikkelingen in de Gentse Kanaalzone zijn daar een mooi voorbeeld van."

Vlaams minister Schauvliege bedankte tot slot de 4.200 landbouwers voor hun inzet voor het Vlaamse milieu, voor onze natuur en voor onze landschappen. Zij nodigde anderen die nog geen overeenkomst hebben gesloten uitnodigen het systeem beter te leren kennen en te bekijken hoe ook zij agronatuurbeheer in hun bedrijfsvoering kunnen integreren.

Voor meer informatie:

Jan Mosselmans, woordvoerder VLM.
Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel
Tel: 02 543 72 15
Fax: 02 543 73 99
e-mail: jan.mosselmans@vlm.be
website: <http://www.vlm.be>

De Vlaamse Landmaatschappij investeert in de omgevingskwaliteit op het platteland en in het randstedelijk gebied.

Als Vlaams overheidsagentschap voert de VLM kleine en grote projecten uit die het platteland bruisend houden. We leggen fietspaden aan, helpen boeren juist te bemesten, we maken natuurgebieden toegankelijk, groeperen landouwpercelen dichter bij de boerderijen, we ondersteunen de lokale economie en dragen zorg voor onze landschappen. We werken hiervoor samen met de mensen uit het gebied maar ook met andere overheden en organisaties. Die samenwerking is voor ons een garantie voor efficiënte investeringen in een betere omgevingskwaliteit.
